

PAUL VAN VLIET

‘IEDER KIND VERDIENT HET OM GROOTS TE WORDEN’

Paul van Vliet is al 30 jaar ambassadeur voor UNICEF. De Haagse cabaretier en schrijver weet als geen ander hoe hard steun nodig is voor de kinderen in de wereld. Daarom heeft hij het Kinderfonds van de Verenigde Naties opgenomen in zijn testament. En leeft zijn betrokkenheid verder in het Paul van Vliet Fonds.

TEKST EVELIEN BAKS

Het was de beroemde Amerikaans-Nederlandse actrice Audrey Hepburn die goede vriend Paul van Vliet persoonlijk binnenhaalde bij UNICEF. „Paul, ik wil dat jij dit gaat doen, zei ze. Audrey, zelf ook een overtuigd UNICEF-ambassadeur, was een voorbeeld voor mij. En geloof mij, Audrey sprak je niet tegen,” zegt hij met een lach. Zo werd de theaterman die met het typetje Majoor Kees en liedjes als Meisjes van dertien een legendarisch oeuvre schreef, begin jaren negentig de eerste UNICEF ambassadeur van Nederland. En dat met grenzeloze liefde, betrokkenheid en tomeloze inzet, want zijn persoonlijke credo is oprecht ‘UNICEF: voor alle kinderen, overal en altijd’.

Het kenmerkt zijn speciale band met 's werelds grootste kinderrechtenorganisatie die in 1946 - vlak na het einde van de Tweede Wereldoorlog - werd opgericht om kinderen in getroffen regio's te voorzien van voedsel en gezondheidszorg. Voor Audrey Hepburn, die als kind Operatie Market Garden bij Arnhem had meegemaakt, een belangrijke reden om zich sterk te willen maken voor UNICEF. Ze had de oorlog gezien en gevoeld, net als Paul van Vliet die als 9-jarige de hongerwinter doorstond.

Sinds 1992 bezoekt hij voor UNICEF projecten in de wereld die kinderen vooruit moeten helpen. „Het kwam op een goed moment in mijn leven. Ik stond al jaren op de planken en vroeg mij af: wat wil ik nog? Natuurlijk wilde ik door met mijn vak waar ik waanzinnig van houd, maar ik wilde mijn talenten, werkkraft, tijd en bekendheid ook nog voor iets anders

inzetten. En toen kwam UNICEF op mijn pad, precies wat ik voor ogen had.”

Hij heeft een grote drive om te laten zien wat de organisatie kan betekenen voor de toekomst van kinderen. „Het mooie van UNICEF is dat het totaal gericht is op de nieuwe generatie die onze beschadigde wereld toch een beetje beter moet maken. Daarom moeten we ervoor zorgen dat die generatie goed opgroeit, gezond is, onderwijs krijgt, beschermd is en zijn rechten leert kennen.”

KINDEREN IN GOUDMIJNEN

Hij heeft met eigen ogen gezien dat het kan. Er zijn volgens de UNICEF-ambassadeur spectaculaire successen geboekt in onderwijs, sanitatie en in de bescherming van kinderen. En toch is er nog waanzinnig veel te doen, met kinderen die opgroeien in oorlogsgebieden en in vluchtelingenkampen. „Dat is weleens ontmoedigend. Aan de andere kant, UNICEF zit er bovenop. Dat kan omdat zij actief is in 190 landen waarmee de VN het pact heeft gesloten, daar eigen vestigingen heeft en het geld dus rechtstreeks wordt ingezet. Het blijft nooit ergens aan de strijkstok hangen.”

Van alle mooie projecten staan er twee op zijn netvlies gebrand. Hij noemt Jewel uit Bangladesh, die in een donkere ruimte spiegelglas maakte. UNICEF zorgde ervoor dat hij leerde lezen en schrijven. „Jaren later hebben we hem opgezocht. Het gaat goed met Jewel, die in de bouw een voorman is geworden omdat hij kan lezen en schrijven.” ▶

De plek waar hij zich als ambassadeur echt even moest herpakken, was echter op het Afrikaanse continent. In de goudmijnen van Burkina Faso trof hij kinderen die elke lach was vergaan. „Niet één van hen lachte. Tijdens al mijn reizen heb ik kinderen aan het lachen kunnen maken, maar hier bleek de humor als wapen niet meer te werken. Dat was zo'n bijzondere sfeer dat ik daar ondersteboven van was.” Dankzij UNICEF kwam er hoop voor de kleinsten. Zij werden uit de mijnen gehaald. Er kwam onderwijs voor hen en voor jonge moeders werd opvang geregeld. „Dat project is door de regering overgenomen zodat het een groots en effectief programma is geworden. Daar word ik heel blij van.”

Het werk heeft een dimensie aan zijn leven toegevoegd. Kinderen werden een van zijn belangrijkste inspiratiebronnen. Hij is de wereld anders gaan bekijken, grenzelozer, en is veel meer de verantwoordelijkheid gaan voelen voor mensen. Nederland onder de loep nemend zag hij veel klein gedoe in een klein land. Of zoals de Fransen zeggen 'Petit pays, petit esprit'. Jongens, denk eens wat groter, wil hij roepen. „Audrey Hepburn zei vaak: I don't believe in collective guilt, I believe in collective responsibility. Collectieve verantwoordelijkheid is ook mijn motto geworden.”

FONDS

Zijn eigen Paul van Vliet Fonds (van UNICEF) bekostigt speciale onderwijsprojecten voor kinderen die extra in de verdrukking zitten. Omdat opleiding de sleutel is naar een toekomst. Met voorstellingen (nu even online) zamelt hij geld in voor de aanschaf van computers bijvoorbeeld. Hij heeft goed geregeld hoe het verder moet als hij er straks niet meer is. „Ik heb geen eigen kinderen, wel twee lieve van mijn tweede vrouw Lidewij maar zij hebben het goed. Daarom wil ik nalaten aan de organisatie waarbij ik zeer betrokken ben. Ik vind het ontzettend zinvol dat je na je dood nog een beetje aan de toekomst werkt. Er blijft van mij verder toch niet zoveel over, een paar liedjes misschien...“ zegt hij bescheiden als een van de grootste Nederlandse cabaretiers.

Hoewel lange tijd voor zich uitgeschoven, staat hij nu wel stil

bij 'het later'. De schim achter de horizon, zoals Paul beschrijft, komt als tachtiger dichterbij. „Niet zo lang geleden heb ik op de oudste begraafplaats van Den Haag het graf van mijn grootouders opgezocht. Aanleiding was een bericht over ruiming. Na een rondje bellen met de familie wist ik dat niemand het wilde hebben. Er was nog plek voor twee, die heb ik gekocht voor mijzelf en Lidewij.”

TESTAMENT

Volgende stop werden notaris en arts. Daarna maakte hij de lijst op van de voorwerpen die hij aan speciale mensen wil geven en een tweede lijst met zaken die hij bij zijn begrafenis zou willen regelen. Binnen een maand lagen alle papieren klaar. „Net toen ik dacht dat ik tevreden was, overviel mij een enorme treurigheid. Denken aan de dood, het beviel me niet zo goed. Ik wil nog van alles. Het is heel moeilijk wennen aan het idee dat je nutteloos bent. Daarom heb ik het koffertje met de papieren weer uit het zicht gezet, achter een grote kamerplant.”

Hij vertelt over een goede vriend die zich eveneens voorbereidde. Een dynamische man die het goed voor elkaar had. Motor, zeilboot, prachtig grachtenpand, et cetera. Toen zijn leeftijd een feit werd, besloot hij alles met een ritueel te offeren. 'Vriend, we hebben prachtige avonturen beleefd samen, maar helaas nemen we nu afscheid, bedankt voor alles...' sprak hij tegen zijn motor waarbij hij een kaarsje en wat wierook brandde. „Eenzelfde ritueel bij het huis en de boot. Allemaal stukjes van zijn leven. Zo organiseerde hij zelf de witte dood. Dat is als dingen worden opgelost, in tegenstelling tot de zwarte dood. Aan dat soort dingen zit ik wel te denken.” Een deel van zijn overpeinzingen heeft Paul gebundeld in het verhalenboek Heimwee naar morgen, als opvolger van Brieven aan God en andere mensen. Het boek met anekdotes over zijn leven en zijn carrière verschijnt in de zomer van 2021.. „Schrijven was de beste tijdpassering in coronatijd. Je eitje leggen in isolement, heerlijk.”

www.unicef.nl/nalaten

Wat staat er op uw bucketlist?

Dit is Edith. Ze heeft al veel meegemaakt. En toch heeft ze nog een paar dingen op haar bucketlist. Eén daarvan is zorgen dat alle kinderen altijd en overal naar school kunnen.

Omdat alle kinderen daar recht op hebben. Zo krijgt ieder kind de kans om groots te worden.

Voor ieder kind van nu en de toekomst van ons allemaal.

Wilt u ook iets bijzonders nalaten?
Ga voor inspiratie naar [unicef.nl/nalaten](https://www.unicef.nl/nalaten)

